

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/201/2020
Identifikačné číslo spisu: 2118204549
Dátum vydania rozhodnutia: 23.09.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Ladislav Górász
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:2118204549.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu R. V., bývajúceho v R.Z. F., Q., R. XXX/XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Michal Krutek, s. r. o., so sídlom v Trnave, Hlavná 11, proti žalovanej L. V., bývajúcej v R.Z. F., Q., R. XXX/XX, zastúpenej advokátkou JUDr. Evou Koleničovou, so sídlom v Trnave, Paulínska 20, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 17C/2/2018, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave z 29. októbra 2019, sp. zn. 23Co/32/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Trnave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením z 29. októbra 2019, sp. zn. 23Co/32/2019 vo výroku I. potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti náhrady trov konania, vo výroku II. nepriznal žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“). Namietala, že odvolací súd jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Odvolací súd mal podľa jej názoru zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku o trovách prvoinštančného konania tak, že jej mal priznať náhradu týchto trov, keďže žalobca procesne zaviniť, že sa muselo konanie z dôvodu prekážky litispencie zastaviť (§ 256 ods. 1 CSP). Rozhodnutie súdu o nepriznaní trov žalovanej nemožno považovať za správne, spravodlivé ani v súlade so zákonom, nakoľko v prvom rade pochybil žalobca, keď podal žalobu v už začatej veci a v druhom rade pochybil súd, keď po prijatí žaloby nepreveril, či už uvedené konanie neprebíha pod inou spisovou značkou. S poukazom na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 275/2018 mala za to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je rozhodnutím konečným, a teda je preskúmateľné v dovolacom konaní z dôvodov existencie väd zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP).

3. Žalobca navrhol dovolanie odmietnuť.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

5. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť podaného dovolania na základe ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Základným (a spoločným) znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 CSP, dovolací súd skúma primárne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a/ až f/ CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

8. Dovolanie žalovanej smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania. Uvedené uznesenie nepredstavuje rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci samej, ale (iba) rozhodnutie procesné. Nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nakoľko pod takýmto pojmom treba rozumieť také rozhodnutie odvolacieho súdu, v dôsledku ktorého sa skončí samotné konanie o veci (vymedzenej v sporovom konaní žalobou) bez toho, aby došlo k jej vecnému prejednaniu na odvolacom súde (napr. uznesenie odvolacieho súdu o odmietnutí odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok súdu prvej inštancie a konanie zastavené; uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o zastavení konania alebo odmietnutí podania atď.). K tomu pozri tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018, sp. zn. 6Cdo/160/2017 (prijatý ako judikát R 73/2018). Prípustnosť dovolania je tak v danom prípade podľa § 420 CSP vylúčená, nakoľko sa nejedná o rozhodnutie vo veci samej a ani také, ktorým sa konanie končí.

9. Navyše hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu (1Cdo/166/2018, 2Cdo/19/2019, 3Cdo/150/2018, 4Cdo/27/2018, 5Cdo/21/2018, 7Cdo/27/2019, 8Cdo/181/2018), teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku (1Cdo/166/2018, 2Cdo/19/2019, 3Cdo/150/2018, 4Cdo/27/2018, 5Cdo/21/2018, 7Cdo/27/2019, 8Cdo/181/2018, 1VCdo/2/2017).

11. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

12. Dovolateľka formálne síce prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z ust. § 420 písm. f/ CSP, avšak podľa jeho obsahu v podstate napádala nesprávnosť samotného rozhodnutia odvolacieho súdu (t. j. ako odvolací súd rozhodol o trovách konania). Inými slovami, dovolateľka nenamietala nesprávnosť procesného postupu odvolacieho súdu (t. j. že by odvolací súd porušil jej procesné práva priznané CSP), ale namietala jeho právny názor v otázke aplikácie ustanovenia § 257 CSP na rozhodnutie o trovách konania. Ako už bolo uvedené, pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú rozhodovaciu činnosť súdu. Preto, ak by aj bola prípustnosť dovolania v danej veci daná podľa § 420 písm. f/ CSP iba s poukazom na charakter napadnutého rozhodnutia, ako rozhodnutia konečného (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 275/2018), nebolo by súčasne dovolanie žalovanej i opodstatnené, nakoľko ním nenamietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorým by jej tento znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ale ním napádala jeho samotnú rozhodovaciu činnosť (t. j. nesúhlasila s aplikáciou ust. § 257 CSP na rozhodovanie o trovách konania). Uvedené by však nanajvýš mohlo zakladať prípustnosť dovolania iba podľa § 421 ods. 1 CSP.

13. V otázke trov konania je však prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP v zmysle § 421 ods. 2 CSP taktiež vylúčená, nakoľko odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

14. Pretože v § 357 písm. m/ CSP je uvedené uznesenie o nároku na náhradu trov konania, je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu o trovách konania (porovnaj napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Cdo/71/2019, 7Cdo/276/2019, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. I. ÚS 56/2017, bod 27 a pod.).

15. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP, bez toho, aby sa zaoberal dôvodnosťou podaného dovolania.

16. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

17. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.